Nødtvungent Forsvar.

Motto: Kjærligheden er langmodig, er velvillig; Kjærligheden bærer ikke Nid; Kjærligheden bruger ikke Fremfusenhed, opblæses ikke; den er ikke usømmelig, søger ikke sit Eget, forbitres ikke, tænker ikke Ondt; den glæder sig ikke over Uretfærdighed, men glæder sig ved Sandhed; den fordrager Alt, tror Alt, haaber Alt, taaler Alt. 1 Cor. 13, 4—7.

No 10. } December 1882. { 1ste Aargang.

Begrundelse af den Protest,

som af Missouri-Synodens Delegater

under Synodalkonferencens Møde i Chicago blev fremlagt mod en ubetinget Anerkjendelse af Hr. Prof. Schmidts Ret til at have Sæde og Stemme i Forsamlingen.

At man faar i Stand Kollokvier, Disputatser og deslige med En, som i et eller andet Stykke er afvegen fra den rette Lære, ja selv med en aabenbar Kjætter, det strider ikke mod Guds Ord og derfor heller ikke mod en i Guds Ord fangen Samvittighed, ja dette kan endog under visse Omstændigheder blive de rettroende Kristne, og da i Særdeleshed Kirkens Tjenere, til en hellig Pligt. Thi hvad nu først og fremst de rettroende Kristne angaar, saa fordrer den hellige Apostel Petrus af dem med udtrykkelige Ord: „Værer altid færdige til at forsvare eder med Sagtmodighed og Ærefrygt for Enhver, som begjærer Regnskab af eder om det Haab, som er i eder" (1 Petr. 3, 15.). Og af en Kirkens Tjener fordrer den hellige Apostel Paulus, at han skal „holde fast ved det troværdige Ord efter Undervisningen, for at han kan være dygtig til baade at formane ved den sunde Lære og at overbevise dem, som sige imod. Thi", siger Apostelen videre, „der er Mange, som ere gjenstridige, føre forfængelig Snak og bedaare Sindet, især de af Omskjærelsen, paa

hvem man bør stoppe Munden; thi de forstyrre hele Huse, idet de lære, hvad der er utilbørligt, for slet Vindings Skyld" (Tit. 1, 9—11.). Derfor har da heller ikke hverken Herren selv eller de hellige Apostle og Profeter ved given Leilighed vægret sig for at kollokvere eller disputere endog med de mest forstokkede Vranglærere, Folkets Forførere og Bespottere af den guddommelige Sandhed. At derfor ogsaa alle Tiders rettroende Lærere har handlet saaledes og ogsaa heri efterfulgt den Regel, som Herren selv og de hellige Apostle og Profeter har givet, det er saa bekjendt af hele Kristenkirkens Historie, at det her ikke tiltrænger noget Bevis. Vi vil kun minde om den verdensberømte Disputats mellem Luther og Dr. Eck i Leipzig og om det ikke mindre berømte Kollokvium, som Luther holdt med Zwingli og hans Partifæller i Marburg. Det er saa langt fra, at en saadan Fremgangsmaade hos en Rettroende ligeoverfor en Vranglærer indeholder en Fornegtelse af Sandheden, at han megetmere derved bekjender denne. I dette Tilfælde staar nemlig den Rettroende ligeoverfor den Vranglærende ikke som ligeoverfor en af ham anerkjendt Troesbroder, men som ligeoverfor en Fiende af den guddommelige Sandhed, hvem han maa overvinde.

Men nu vilde det være rent galt, om man vilde stille Koncilier, Synoder eller hvilkesomhelst andre til Kirkens Organisation hørende Forsamlinger paa samme Trin med saadanne Forsamlinger, hvis Formaal er gjennem Kollokvier og Disputatser at belære. Thi hines Væsen og Formaal er noget ganske Andet. Saadanne Kirkeforsamlinger er nemlig Repræsentationer for den Kirke, efter hvis Paalæg og i hvis Navn de bliver holdte. De samme Egenskaber, som udfordres, for at man kan blive Medlem af en rettroende Kirke, maa selvfølgelig derfor ogsaa de besidde, som skal være Medlemmer af saadanne Kirkeforsamlinger. Ja, saadanne Personer, som ikke tilfredsstillende kan opfylde de Fordringer, der stilles Medlemmerne i et rettroende Samfund, kan meget mindre blive tilkjendt Ret til Sæde og Stemme i en saadan Forsamling, som skal repræsentere et rettroende Kirkesamfund, og som skal raadslaa, beslutte og handle i dettes Navn. Og er det nu saa, at der er visse Personer, som en rettroende Kristen efter Guds Ord ikke kan staa i Kirkeforbindelse eller nyde Sakramentet sammen med, saa kan han naturligvis endnu mindre sidde sammen med disse samme Personer ligesom med Brødre og Medlemmer af en Forsamling, som skal repræsentere den rettroende Kirke og sammen med den raadslaa om Kirkens Vel og fælde Dom om, hvad der er ret Lære og Praxis. Det er da ogsaa klart, at det her ikke kan komme i Betragtning, at Talen blot er om en enkelt Person, saa at dette skulde gjøre

en Fremgangsmaade mulig, der var forskjellig fra den, man vilde befølge, naar Talen var om flere. Var det nemlig ikke mod Guds Ord at tilstaa en enkelt Person, med hvem man ikke kunde staa i kirkelig Forbindelse, Sæde og Stemme i en Forsamling, som repræsenterede Kirken, da kunde det heller ikke være mod Guds Ord at tilhøre en saadan kirkelig Forsamling, selv om mange, ja selv om den store Majoritet af Medlemmerne bestod af Personer, med hvem den Rettroende efter sin Samvittighed havde maattet opgive al kirkelig Forbindelse.

Klart og bestemt erklærer Guds Ord Enighed i Tro, Lære og Bekjendelse som nødvendige Egenskaber og Kjendetegn ved den Kirke, som med Rette vil bære dette Navn. Saaledes skriver blandt Andet St. Paulus til Kirken i Korinth, dengang da der ogsaa var opstaaet Uenighed i Læren: „Men jeg formaner eder, Brødre, ved vor Herres Jesu Kristi Navn, at I alle skulle tale det Samme, og at der ikke skal være Splid iblandt eder, men at I skulle være fast forenede i det samme Sind og i den samme Mening" (1 Kor. 1, 10.). Til Kirken i Efesus skriver den samme Apostel: „Beflitter eder paa at bevare Aandens Enhed i Fredens Baand. Der er et Legeme og en Aand, ligesom I og ere kaldte til et Haab i eders Kald, en Herre, en Tro, en Daab, en Gud og Alles Fader, som er over eder Alle, gjennem eder Alle og i eder Alle" (Ef. 4, 3—6.). Ligesaa klart og bestemt fordrer Guds Ord af de Rettroende, at de negter dem, som ikke er af deres Tro, alt broderligt og følgelig ogsaa kirkeligt Samfund. Saaledes skriver f. Ex St. Johannes i sit andet Brev: „Dersom Nogen kommer til eder og ikke fører denne Lære, saa modtager ham ikke i eders Hus og byder ham ikke velkommen. Thi hvo som byder ham velkommen, bliver delagtig i hans onde Gjerninger" (2 Joh. 10. 11.).

Begge disse Ting, saavel Nødvendigheden af, at der i den sande Kirke er Enighed i Tro, Lære og Bekjendelse, som Nødvendigheden af, at der er en fuldstændig Adskillelse fra alle Vranglærere, bevidner da ogsaa vor rettroende Kirkes offentlige Bekjendelse. Hvad det Første betræffer, læser vi i den 7de Artikel af den uforandrede Augsburgske Konfession: „Ligeledes lære de, at en hellig Kirke vil bestandig vedblive. Men Kirken er de Helliges Forsamling, i hvilken Evangeliet rettelig forkyndes, og Sakramenterne rettelig forvaltes. Og til Kirkens sande Enhed er det nok, at man stemmer overens om Evangeliets Lære og Sakramenternes Forvaltning." Ganske det Samme bliver ogsaa i vor Kirkes sidste almindeligere offentlige Bekjendelse, Konkordieformelen, gjentaget og

bekræftet med følgende Ord: „Vi tro, lære og bekjende ogſaa, at ingen Menighed ſkal fordømme en anden, fordi den ene har færre eller flere udvortes, af Gud ikke befalede *Ceremonier* end den anden, *naar de kun ellers bevare indbyrdes Enighed i Læren og i alle dens Artikler* ſom ogſaa i den rette Brug af de hellige Sakramenter, Alt efter det velbekjendte Ord: Dissonantia jejunii non dissolvit consonantiam fidei, Ulighed i Faſte ſkal ikke ophæve *Enighed i Troen.*“ („Kort Begreb“, X, 7.)

Og hvad nu det andet Punkt, nemlig den nødvendige *Opgivelſe af Samfundet* med falſke Lærere, angaar, ſaa har vor Kirke ogſaa gjort hin bekjendte, af Luther i hellig Iver for Troens Renhed og Enhed afgivne Erklæring til ſin egen, nemlig i Konkordieformelen, hvor det heder: „Jeg agter dem Alle *lige gode*, det er, for Sakramenterere og Sværmere, ſom de og ere, der ikke ville tro, at Herrens Brød i Nadveren er hans ſande naturlige Legeme, hvilket den Ugudelige eller Judas ligeſaavel modtager med Munden ſom St. Petrus og alle Hellige; *hvo (ſiger jeg) der ikke vil tro det, han lade mig kun i Fred og tænke ikke paa noget Samfund med mig*; derved bliver det.“ („Grundig Forkl.“ VII, 9.)

Her er dog efter Guds Ord i to Henſeender en *Forſkjel* at gjøre, først med Henſyn paa *Vildfarelſens* Beſkaffenhed og for det Andet med Henſyn til den vildfarende *Perſons* Beſkaffenhed og Forhold.

Hvis en Vildfarelſe hverken direkte eller indirekte ſtaar i Strid med Kriſtendommens Grundlærdomme og altſaa ikke er nogen grundſtyrtende Vildfarelſe, ſaa ophæver en ſaadan Vildfarelſes Opkomſt ikke *i og for ſig* Kirkens Enhed i Tro, Lære og Bekjendelſe og da heller ikke broderlig og kirkelig Forbindelſe. De, ſom kun ſvæver i Vildfarelſer af en *ſaadan* Natur, er ifølge 1 Kor. 3, 10—15. Saadanne, ſom viſtnok bygger ene og alene paa den rette Grundvold, Jeſus Kriſtus, og altſaa ikke benegter, beſtrider eller omſtyrter nogen Grundartikel i den kriſtelige Tro, men *paa denne Grundvold bygger de kun „Hø og Straa“*, det vil ſige, ſaaledes ſom det ſtaar i den Augsburgſke Konfesſions *Apologi*: „enkelte unyttige Meninger, hvilke dog, efterdi de ikke omſtyrte Grundvolden, dels blive dem tilgivne, dels rettede“ (S. 102.). Det er ſaa langt fra, at man ſkal viſe ſaadanne „Skrøbelige“ bort, at Guds Ord megetmere ſiger: „Men antager eder den, ſom er ſkrøbelig i Troen“ (Rom. 14, 1.).

Dog, ifølge Guds Ord er ſelv grove, grundſtyrtende Vildfarelſer ſlet ikke i ethvert Tilfælde Grund nok til, at man ſtrax ſkal ophæve alt broderligt og kirkeligt Samfund med dem, ſom er faldne i disſe

Vildfarelser og udtaler dem. I hvor store Vildfarelser var ikke blandt Andet selv de hellige Apostle fangne før den Hellig Aands underfulde Udgydelse! Og dog har Herren ikke derfor stødt dem fra sig, men han har med stor Taalmodighed baaret over med deres Svaghed og har snart mildt og venligt, snart alvorligt og strengt straffet dem derfor og undervist dem, og i Stedet for at støde dem bort fra sig har han meget=mere forelagt dem dette Spørgsmaal: „Vil ogsaa I gaa bort?" (Joh. 6, 67.) I hvilke farlige Vildfarelser svævede ikke endvidere mange Medlemmer af de kristelige Menigheder i Korinth og Galatien! Og dog har den hellige Apostel slet ikke fordret af disse Menigheder, at de øieblikkelig skulde udstøde af sin Midte disse vildfarende Lemmer, men i inderlig Kjærlighed har han formanet og straffet alle Medlemmer i disse Menigheder som „kjære Brødre", og han har søgt at bringe de Vildfarende tilbage fra deres Veie som Saadanne, der af Svaghed var faldne.

En ganske anden Fremgangsmaade har dog den samme Apostel baade selv befulgt og budt Andre at befølge ligeoverfor Saadanne, som ikke blot var faldne i store Vildfarelser, men som trods Undervisning og gjentagne Formaninger haardnakket og halsstarrigt holdt fast ved sine Vildfarelser, og som søgte at bringe Andre bort fra Sandheden, fremkaldte Splittelse og Forargelse og søgte at hverve sig Tilhængere. Med Saadanne, siger de hellige Apostle, skal de rettroende Kristne afbryde al broderlig og kirkelig Forbindelse. Til Titus skriver Paulus: „Unddrag dig et kjættersk Menneske, naar du en Gang og atter har paamindet ham, da du ved, at en Saadan er forvendt og synder, fordømt af sig selv" (Tit. 3, 10. 11.). Til Galaterne skriver den samme Apostel i Anledning af dem, som havde forført dem: „Men den, som forvilder eder, skal bære Dommen, hvo han end er" (Gal. 5, 10.). Til Romerne skriver han: „Men jeg formaner eder, Brødre, at I give Agt paa dem, som volde Splid og Forargelser tvært imod den Lærdom, som I have lært, og viger bort fra dem!" (Rom. 16, 17.) De Ældste i Efesus advarer og formaner han endelig saaledes: „Af eder selv skulle Mænd opstaa, som skulle tale forvendte Ting for at drage Disciplene efter sig. Derfor vaager" (Ap. Gj. 20, 30. 31.).

Dette er da de Forbemærkninger, som vi har anset for nødvendige, førend vi for den ærværdige Synodalkonference fremfører vore Grunde, hvorfor vi nu er komne frem med en Protest mod en ubetinget Anerkjendelse af Hr. Prof. Schmidts Ret til Sæde og Stemme i Synodalkonferencens Møder. Det være os nu tilladt nærmere at udvikle disse vore Grunde.

At Hr. Prof. Schmidt ligger i falsk Lære, og det fornemmelig i Synergisme, det vil vanskelig Nogen negte, som har læst, hvad han i de sidste Aar har ladet trykke, og som saa nogenlunde kjender og selv af Hjertet tror den hellige Skrifts Lære om Menneskets frie Vilje efter Faldet før Omvendelsen. Strax Hr. Professor Schmidt begyndte Kampen om Naadevalgslæren, viste det sig ogsaa for Enhver, der saa dybere ind i Sagen, at den egentlige Grund for denne hans Kamp laa i hans Synergisme. Vistnok fremkom han strax i Begyndelsen med den mærkelige Paastand, at Læren om den frie Vilje og om Omvendelsen Intet havde at gjøre med den udbrudte Lærestrid, og han afviste ogsaa derfor al Indblanding af denne Lære i Striden om Naadevalget som Noget, der slet ikke havde hjemme der. Tilsidst har han dog selv maattet indrømme, at Læren om den frie Vilje og om Omvendelsen ikke blot staar i den inderligste Sammenhæng med Læren om Naadevalget, men at det virkelig er i Læren om den frie Vilje og om Omvendelsen, at det egentlige Differentspunkt i den opkomne Strid ligger. Saaledes læser vi nemlig i det af Hr. Prof. Schmidt selv redigerede Blad „Altes und Neues" (Aarg. 1882 S. 184) med klare og tydelige Ord: „**Det egentlige Differentspunkt** mellem os og Missourierne er dette: Missouri paastaar, at det, at Mennesket undlader at gjøre en forsætlig, gjenstridig Modstand, hvad Omvendelsesakten betræffer, er **Naade.**" Endvidere læser vi i samme Blad Side 189: „Ogsaa Hunnius tilskriver"—ligesom vi, Missouris Modstandere—„Mennesket, at det undlader at gjøre en forsætlig, gjenstridig Modstand." Ligeledes Side 190: „Missouri lærer ligesom Kalvinisterne, at **Gud** i Omvendelsesakten overvinder .... ogsaa den gjenstridige Modstand, skjenker Menneskene Troen og bevarer dem i den, og Missourierne lægger saaledes i denne Henseende for disse Personer deres Saligheds Aarsag i **Gud.**" Tydeligere er vel aldrig nogen Synergist kommen frem med sin Vildfarelse, end Hr. Prof. Schmidt gjør det i disse Erklæringer. Efter Hr. Prof. Schmidts Lære kan altsaa selv et fremfor Andre ondt Menneske af egne naturlige Kræfter forandre sit onde Hjerte, det kan i Kraft af sin egen frie Vilje opgive sin forsætlige Modstand mod den indre Omvendelsesnaade, med andre Ord, det kan selv rydde af Veien, hvad der hindrer dets Omvendelse, selv „borttage Skaadden", som fordum Skolastikerne sagde, det kan selv forandre sin forvendte Vilje til Villighed, det kan selv bestemme sig for sin Omvendelse og altsaa selv blive den afgjørende Aarsag til sin Salighed. Til alt dette behøver efter Hr. Prof. Schmidts Lære det uomvendte Menneske ingen Naade, ja de, som tilskriver Guds Naade

alt dette, de lærer efter hans Paastand „ligesom Kalvinisterne“!

At denne Lære er mod Skriften og vor Bekjendelse, behøver intet Bevis. Hvad det Skriftstridige deri angaar, saa vil vi blot minde om følgende Skriftsteder: „Menneskets Hjertes Tanke er ond fra dets Ungdom af“ (1 Mos. 8, 21.). „Men Gud har gjort os, da vi endog vare døde i vore Overtrædelser, levende med Kristus —af Naade ere I frelste!“ (Ef. 2, 5.) „Thi Gud er den, som virker i eder baade at ville og at udrette efter sit Velbehag“ (Fil. 2, 13.). „Omvend du mig, saa bliver jeg omvendt“ (Jer. 31, 18.). „Vi ere hans Verk, skabte i Kristus Jesus til gode Gjerninger, hvilke Gud forud har beredt, for at vi skulde vandre i dem“ (Ef. 2. 10.). „Kan en Morian omskifte sin Hud, eller en Parder sine Pletter, saa skulle ogsaa I kunne gjøre vel, I, som have lært at gjøre ilde“ (Jer. 13, 23.). „Jeg vil give eder et nyt Hjerte og give en ny Aand inden i eder, og jeg vil borttage Stenhjertet af eders Kjød og give eder et Kjødhjerte“ (Ezek. 36, 26.). „Herre! hvorfor lader du os fare vild fra dine Veie? hvorfor lader du vort Hjerte blive haardt, at det ikke frygter dig?“ (Es. 63, 17.) Med Hensyn til, hvorvidt Hr. Prof. Schmidts Lære strider imod vor Bekjendelse, vil vi blot minde om følgende Steder af Konkordieformelens anden Artikel, „om den frie Vilje eller de menneskelige Kræfter“. Efterat der Forskjellen i Læren mellem Synergisterne og deres Modstandere er angiven saa heder det derpaa videre: „For at denne Tvist efter Guds Ords Veiledning kan vorde kristeligen opklaret og ved hans Naade bragt til Afgjørelse, er vor Lære, Tro og Bekjendelse følgende: I aandelige og guddommelige Ting kan det uigjenfødte Menneskes Forstand, Hjerte og Vilje, af egne naturlige Kræfter slet Intet forstaa, tro, annamme, tænke, ville, begynde, fuldbringe, gjøre, virke eller medvirke, men det er ganske og aldeles fordærvet og uddødt til det Gode, saa at i Menneskets Natur, efter Faldet før Gjenfødelsen, ikke den mindste Gnist af aandelige Kræfter er bleven tilbage eller er forhaanden, formedelst hvilken det af sig selv skulde kunne berede sig til Guds Naade eller annamme den tilbudte Naade eller for og af sig selv være skikket eller gjøre sig skikket til den eller af sine egne Kræfter formaa at hjælpe, gjøre, virke eller medvirke Noget til sin Omvendelse, hverken helt eller halvt eller for nogen Del, end ikke den ringeste eller mindste, af sig selv, som af sig selv, men det er en **Syndens Træl** (Joh. 8 [34]) og en **Djævelens Fange,** af hvem det drives (Ef. 2 [2], 2 Tim. 2 [26]). Derfor er den naturlige frie Vilje efter sin forvendte Beskaffenhed og Natur alene kraftig

og virksom til det, som mishager Gud og er ham imod." („Grundig Forkl." II, 3.) „Heraf er det klart...., at den frie Vilje af sine egne naturlige Kræfter ikke alene Intet kan virke eller medvirke til sin egen Omvendelse, Retfærdighed og Salighed eller adlyde og tro den Hellig Aand og give ham sit Ja, naar han ved Evangeliet tilbyder Guds Naade og Salighed, men at den ifølge sin medfødsødte onde, gjenstridige Natur fiendtligen modstræber Gud og hans Vilje, naar den ikke bliver oplyst og ledet ved Guds Aand. Derfor sammenligner ogsaa den hellige Sltrift det uigjenfødte Menneskes Hjerte med en haard Sten, som ikke giver efter for den, der rører ved den, men staar imod, men en uhøvlet Stok og et vildt ustyrligt Dyr....: thi Mennesket ser eller kjender ikke Guds grumme, forfærdelige Vrede over Synden og Døden, men farer stedse frem i Tryghed, endog med Vidende og Vilje, og kommer derfor i tusinde Farer, tilslut i den evige Død og Fordømmelse, og der hjælper ingen Beden, ingen Besværgen, ingen Formaning, ja heller ingen Trusel eller Skjælden, ja al Undervisning og Prædiken er spildt paa det, førend det bliver oplyst omvendt og gjenfødt ven den Hellig Aand." („Gr. Forkl." II, 8—9.) „Men naar et saadant Menneske foragter den Hellig Aands Midler og ikke vil høre, da sker der ham ingen Uret, naar den Hellig Aand ikke oplyser ham, men lader ham blive og omkomme i sin Vantroes Mørke, hvorom skrevet staar: „Hvor ofte vilde jeg forsamlet dine Børn, ligevis som en Høne forsamler sine Kyllinger under Vingerne, og I vilde ikke" (Matth. 23 [e7]). Og i denne Henseende kan man med Rette sige, at Mennesket ikke er en Sten eller Stok. Thi en Sten eller Stok staar ikke den imod, som bevæger den; forstaar heller ikke og føler ikke, hvad der bliver gjort med den, saaledes som et Menneske med sin Vilje staar Gud Herren imod, **saalænge indtil det bliver omvendt**.... Ihvorvel Gud nu ikke tvinger Mennesket til at omvende sig (thi de, som altid modstaa den Hellig Aand og uafladeligen modsætte sig endog den erkjendte Sandhed, som Stefanus siger om de forhærdede Jøder, Ap. Gj. 7 [51], de blive ikke omvendte), saa drager dog Gud Herren det Menneske, som han vil omvende, og drager det saa, at der af en formørket Forstand bliver en oplyst Forstand og af en gjenstridig Vilje en lydig Vilje. Og det kalder Skriften ‚at skabe et nyt Hjerte' [Ps. 51, 12]." („Gr. Forkl." II, 28—30.)

At Hr. Professor Schmidt med denne sin falske Lære om den frie Vilje og om Omvendelsen umulig kan have den rette Lære om Naadevalget, men at han vil forkaste og maa forkaste denne som Kalvinisme,

og at denne hans Forkastelse af den rette Lære om Naadevalget som en kalvinistisk Vranglære ikke har sin Grund i noget Andet end i hin hans falske Lære om den frie Vilje og om Omvendelsen, det ligger Altsammen nu saa klart for Dagen, at kun den rene Forblindelse kan negte det. Det er aabenbart ikke saa, at Hr. Prof. Schmidt fra først af har antaget synergistiske Lærdomme for med dem at kunne bestride den bibelsk-symbolske Lære om Naadevalget; men Forholdet er ganske det modsatte, nemlig: fordi Hr. Prof. Schmidt enten fra først af har været Synergist eller dog ialfald er bleven saa før Stridens Udbrud, saa maatte, da den bibelsk-lutherske Lære om Naadevalget lød for ham, denne være ham en Daarlighed og en Forargelse. Med hans synergistiske Theori var det aldeles uforeneligt, at Aarsagen, hvorfor Gud har udvalgt og gjør et Menneske saligt, kun skulde ligge i Guds Naade og ikke tillige i Noget, som Mennesket gjør. Hans synergistiske Theori fordrede paa det Bestemteste, at de Personer, som Gud har udvalgt og gjør salige, maatte, da der er Andre, som Gud ikke har udvalgt og ikke gjør salige, have gjort Noget, som de Andre ikke har gjort, og derfor maatte hine være blevne udvalgte af Gud til Salighed fremfor de Andre. At nu et Menneske alene af egen Skyld, nemlig paa Grund af sin forudseede gjenstridige Modstand, ikke af Gud er blevet udvalgt, men forkastet, og at et andet Menneske er blevet udvalgt til Salighed kun af Naade og ikke for sit bedre Forholds Skyld, det kunde han ikke blot paa ingen Maade rime sammen med sin Fornuft, men dette modsagde ogsaa saa aldeles de synergistiske Forestillinger, som var levende i hans Sjæl, at han ikke kunde Andet: han maatte enten optræde mod den gammellutherske Lære om Naadevalget, som forkyndtes, eller han maatte opgive sine synergistiske Ideer. Men for at gjøre Indtryk paa sit Publikum maatte han brændemærke den gammellutherske Lære om Naadevalget som Kalvinisme, ja endog som Kryptokalvinisme. Han indsaa, at han ikke vilde udrette det Ringeste, naar han kun af Skriften skulde søge at gjendrive den gammellutherske Lære; men da Kalvinismen med Rette bliver afskyet i den lutherske Kirke, saa haabede han at vinde mange Tilhængere, naar han kunde stemple den gammellutherske Lære, som igjen var taget op til Behandling, med hint skrækkelige Kjætternavn. At hans Synergisme i vore Dage bor i Utalliges Hjerter, som indbilder sig at være gode Lutheranere, det vidste han; saa lod han, som han selv siger i det første Nummer af sit „Altes und Neues", sin „Stormklokke" lyde med en sikker Tro paa, at han vilde seire; og i dette er han da desværre heller ikke bleven skuffet. Alle Synergisternes store Flok „løber til ham i Hobetal som Vandstrømme" (Ps. 73, 10. Luthers Overs.) og ivrer

med ham „for Gud, men ikke med Kundskab" (Rom. 10, 2.), eller — Gud alene ved, hvem og hvor Mange—de kjæmper i bevidst Fiendskab mod den levende Guds Ord og den sande Kirkes klare Vidnesbyrd.

Allerede i Mai 1879 sendte Hr. Prof. Schmidt til et Medlem af Fakultetet ved vort Seminar i St. Louis fire Satser med ligesaa mange Modsatser, med hvilke han havde til Hensigt „kort og grundigt at angive de Punkter, som han havde Noget at udsætte paa i vort vestlige Distrikts Beretning af 1877". Allerede i disse Satser forkaster han blandt Andet Følgende som den Lære vi fører, nemlig: „Udvælgelsen er ikke skeet ifølge guddommelig Forudviden af Menneskenes forskjellige **Forhold** til den frembudte guddommelige Naade." I Modsatsen, som han havde opstillet mod denne af ham forkastede Sats, fastholder han selv Følgende: „Guds særegne Naadevilje, som nærmeste Grund og Regel for Udvælgelsen i snevreste Forstand, har ganske vist Menneskenes forskjellige **Forhold** til den almindelige Naade som sin Forudsætning". (Se „Altes und Neus" I, 234 f., hvor disse Satser og Modsatser er aftrykte). Hvad Hr. Prof. Schmidt mener med dette Menneskenes forudseede „Forhold", ifølge hvilket de Udvalgte skal være udvalgte, det fremgaar paa det Tydeligste af hans allerede omtalte Paastand, som han gjorde senere, nemlig at et Menneske, ikke ved Naaden, men af sine egne naturlige Kræfter eller i Kraft af sin frie Vilje, kan opgive den forsætlige Modstand mod den indre Omvendelsesnaade. Ved denne sin synergistiske Forklaring af Naadevalgshemmeligheden forfalsker han ikke blot denne høie Artikel i vor allerhelligste kristelige Tro, men han ophæver den fuldstændig. Thi har Gud, saaledes som Hr. Prof. Schmidt lærer, udvalgt de Udvalgte under den „Forudsætning", at de, ikke ved nogen Naadens Virkning", men af sine egne naturlige Kræfter eller i Kraft af sin saakaldte frie Vilje, forholder sig ret, det vil sige, af egen Kraft ophører med at gjøre forsætlig Modstand, af egen Kraft overgiver sig til Gud og saaledes gjør sig „skikkede" til Naaden, da afhænger det Valg, som Hr. Prof. Schmidt lærer, af det, som Mennesket gjør, da er det et Valg grundet paa Menneskets Gjerning, da er det intet Valg af Naade. Dette er en ganske forskrækkelig, grundstyrtende Lære, som ikke blot, som sagt, forfalsker Læren om Naadevalget, ja ganske ophæver den, men som ogsaa omstøder Kronen paa alle Lærdomme, Læren om Retfærdiggjørelsen alene af Naade, alene for Kristi Skyld og alene ved den af Gud virkede Tro. Thi de samme „Forudsætninger", som der er for, at Menneskene bliver salige, er der ogsaa for, at de bliver retfærdige for Gud, saaledes som

Skriften lærer, og vor Bekjendelse vidner. Thi saaledes skriver den hellige Apostel Paulus: „Den derimod, som ikke holder sig til Gjerninger, men tror paa ham, som retfærdiggjør den Ugudelige, ham *regnes hans Tro til Retfærdighed*", og derpaa tilføier han: „Ligesom og David priser det Menneske *saligt*, hvem Gud tilregner Retfærdighed uden Gjerninger: Salige ere de, hvis Overtrædelser ere *forladte*, og hvis Synder ere *skjulte*; salig er den Mand, hvem Herren ikke vil tilregne Synd" (Rom. 4, 5—8.). Og vor Bekjendelse siger: „Det er ogsaa urigtigt, naar der læres, at Mennesket maa blive *saligt* paa nogen anden Maade eller ved noget Andet end det, hvorved vi for Gud bliver *retfærdiggjorte*, saaledes at vi vil blive *retfærdige* ved Troen alene uden Gjerninger, men at blive *salig* uden Gjerninger eller at opnaa *Saligheden* uden Gjerninger er umuligt. *Dette er af den Grund falskt, at det er stik imod det Pauli Ord* Rom. 4 [6]: „*Saligt* er det Menneske, hvilket Gud *tilregner Retfærdighed* uden Gjerninger". Og Pauli Grund er den, at vi opnaa Saligheden *paa selvsamme* Maade som Retfærdigheden, ja at vi just dermed, at vi blive *retfærdige* ved Troen, ogsaa med det Samme modtager Barnekaaret og det evige Livs Arv og *Saligheden*" (Konkf. „Gr. Forkl." III, 26.). Vel er det saa, at Hr. Prof. Schmidt atter og igjen gjør Fordring paa, at det er netop med sin synergistiske Lære om den frie Vilje og om Omvendelsen, og navnlig med sin Lære om Naadevalget og med sin Bekjæmpelse af den modsatte Lære, at han maa frelse den rene Lære om Retfærdiggjørelse alene ved Tro; men dette er dog intet Andet end en skrækkelig Forblindelse; thi da efter hans Lære Tro, Salighed og Udvælgelse har det gode Forhold, som Mennesket af egne naturlige Kræfter viser, til sin „*Forudsætning*", og saaledes altsaa hine Ting afhænger af dette, saa gjør han derved Tro, Salighed og Udvælgelse delvis til et Produkt af *menneskelig* Virken. Men Guds Ord siger: „Thi af Naade ere I frelste ved Troen, og *det ikke af eder, Guds er Gaven*, ikke af Gjerninger, for at ikke Nogen skal rose sig. Thi *vi ere hans Verk, skabte* i Kristus Jesus til gode Gjerninger, hvilke Gud forud har beredt, for at vi skulle vandre i dem" (Ef. 2, 8—10.). O, det kan ikke udsiges, hvad Satan har i Sinde med Hr. Prof. Schmidts Lære! Under Foregivende og Skin af at maatte kjæmpe for Retfærdiggjørelse og Salighed alene af Naade ved Troen, ved hvilket Skin saare mange ogsaa redelige Sjæle kun altfor let lader sig blænde, vil Satan nu ved et hemmeligt Kunstgreb fratage vor rettroende amerikansk-lutherske Kirke denne Lære og vil ikke lade den beholde mere end et bedragersk Skin deraf. Der-

for bliver vi atter idag tvungne med vor Bekjendelse at vidne for Gud og vor Kirke: „Fra denne Artikel kan man ikke vige eller mod den give Noget efter, lad saa Himmel og Jord falde og Alt, hvad der ikke vil blive staaende. ‚Thi der er intet andet Navn givet blandt Mennesker, ved hvilket det bør os at vorde frelste‘, siger Peter Ap. Gj. 4 [12]. Og ‚vi have faaet Lægedom ved hans Saar‘ Es. 53 [5]. Og paa denne Artikel hviler Alt, hvad vi lære og leve mod Paven, Djævelen og Verden. Derfor maa vi være fast forvissede herom og ikke tvivle; ellers er Alt tabt, og Pave, Djævel og alle vore Fiender ville beholde Seier og Ret imod os.“ (Schmalk. Art. II, 1.)

En anden falsk Lære af vidtrækkende Betydning, som vi maa beskylde Hr. Prof. Schmidt for, er denne, at ingen Troende kan være vis paa sin Udvælgelse. Allerede i hine før omtalte Satser og Modsatser, som i Aaret 1879 blev sendte til et Medlem af Fakultetet ved vort Seminar i St. Louis, fremkom Hr. Prof. Schmidt ogsaa med denne sin store Vildfarelse. Saaledes lød nemlig begge hans første Modsatser, som han selv kalder sin „Modlære“: „1. Bliver Udvælgelsen i snevreste (resp. dogmatiske [!]) Forstand defineret som den af Gud fra Evighed af tagne Beslutning om, at Alle, som vedbliver i Troen indtil Enden, ufeilbarlig maa opnaa Saligheden, da kan ingen Troende med denne Forstaaelse være vis paa sin Udvælgelse som paa en i Guds Ord aabenbaret Kjendsgjerning, men Gud alene ved, om En virkelig vil blive bestandig i Troen indtil Enden. 2. Den Lære, at enhver Kristen kan og skal være vis paa, at han som en Udvalgt enten slet ikke vil falde ud af Naaden eller, om han falder, da ufeilbarligt vil komme til Troen igjen og altsaa ganske sikkert blive salig, denne Lære har ingen Grund i den hellige Skrift og er, især for unge Kristne, en høist farlig Trøst.“ („Altes und Neues“ I, 235.) I den Skrivelse (af 16de Mai 1879), som ledsagede disse Satser, siger endog Hr. Prof. Schmidt: „Det er selvforstaaeligt, at jeg ikke vilde give hele Læren i Omrids, men blot de vigtigste Differentspunkter. Deri har det sin Grund, at jeg har stillet i Spidsen de to Satser, som handler om Virkeligheden og Vigtigheden af en Kristens Vished om sit Naadevalg. Det praktiske Spørgsmaal, som griber saa dybt ind i den Enkeltes Troesliv, i den offentlige Prædiken og i al Lære, er for mig det allervigtigste af dem, som nu er oppe, og det vilde, selv om vi blev enige om Definitionen af Udvælgelsen, dog efter min Mening være et væsentligt Differentspunkt.“

Vistnok siger Hr. Prof. Schmidt her, at Visheden om Udvælgelsen,

som han i den anden Sats ganske rigtig kalder en „Trosvished“, „ingen Grund har i den hellige Skrift“; men med dette modsiger han et helt Antal af tydelige, ja soleklare Skriftsteder. Kristus siger til de 70 Disciple: „Dog, glæder eder ikke derover, at Aanderne ere eder underdanige, men glæder eder hellere over, at eders Navne er skrevne i Himlene“ (Luk. 10, 20.). Og til Apostlene siger Herren: „I have ikke udvalgt mig, men jeg har udvalgt eder“ (Joh. 15, 16.); og strax efter siger han: „Men efterdi I ikke ere af Verden, men jeg har udvalgt eder af Verden, derfor hader Verden eder“ (Joh. 15, 19.). Heri efterfølgende Kristus trøster derfor ogsaa de hellige Apostle de Troende i sine Menigheder dermed, at de er udvalgte. Efterat blandt Andet St. Paulus har talt om Læren om Naadevalget, fortsætter han derpaa videre: „Hvo vil anklage Guds Udvalgte? .... Hvo skal kunne skille os fra Kristi Kjærlighed? Trængsel eller Angest eller Forfølgelse eller Hunger eller Nøgenhed eller Fare eller Sværd? Ligesom skrevet er: For din Skyld dræbes vi den ganske Dag; vi ere agtede som Slagtefaar. Men i alle disse Ting mere end seire vi ved ham, som har elsket os. Thi jeg er vis paa, at hverken Død eller Liv, hverken Engle eller Fyrstendømmer eller Magter, hverken det Nærværende eller det Tilkommende, hverken det Høie eller det Dybe, ei heller nogen anden Skabning skal kunne skille os fra Guds Kjærlighed i Kristus Jesus, vor Herre“ (Rom. 8, 33. 35—39.). Endvidere forsikrer den samme Apostel de Troende i Efesus: „Ligesom han har udvalgt os i ham, før Verdens Grundvold blev lagt“ (Ef. 1, 4.). Endvidere de troende Thessalonikere: „Efterdi vi vide, af Gud elskede Brødre, eders Udvælgelse“ (1 Thess. 1. 4.). Videre skriver han til de Samme: „Men vi ere skyldige altid at takke Gud for eder, af Herren elskede Brødre, fordi Gud har udvalgt eder fra Begyndelsen til Salighed“ (2 Thess. 2, 13.). Til de troende Kolossenser skriver han: „Saa ifører eder da som Guds Udvalgte, Hellige og Elskede inderlig Barmhjertighed“ o. s. v. (Kol. 3, 12.). Endvidere hilser Peter i sit første Brev i det første Kapitel de Troende, til hvem han skriver, med følgende Ord: „Peter, Jesu Kristi Apostel, til de Udlændinge, som ere adspredte ...., udvalgte“ (1 Petr. 1, 1.); og i det andet Kapitel: „Men I ere en udvalgt Slægt“ (1 Petr. 2, 9.). Hvem tør nu paastaa, at alt dette kun var tomme Forsikringer, hvorved de Troende ikke i Troen kunde, turde og burde have trøstet sig? For ikke at nævne alle de Steder, i hvilke Saligheden bliver forjættet, og Visheden derom tilsagt de Troende, vil vi kun exempelvis anføre dette ene Sted, hvor Herren siger: „Mine

Faar høre min Røst, og jeg kjender dem, og de følge mig, og jeg giver dem et evigt Liv, og de skulle slet ikke fortabes evindelig, og Ingen skal rive dem ud af min Haand" (Joh. 10, 27. 28.). Men ligesaa stridende mod Skriften som denne Lære er, at „ingen Troende kan være vis paa sin Salighed", ligesaa meget er den ogsaa i Strid med vor Bekjendelse. Thi i Konkordieformelen bliver der dog, efterat Læren om Udvælgelsen er bleven fremstillet, udførlig paavist, hvem de er, som kan trøste sig ved, at de er udvalgte, hvorfra de skal hente denne sin Vished, og hvorfra ikke, og tillige, hvorfor denne Vished er saa vigtig. Saaledes heder det i Konkordieformelen: „Til fuldstændigere Forklaring og velsignet Brug af Læren om Guds Forudbestemmelse til Salighed hører ogsaa dette, hvorledes man, efterdi alene de Udvalgte blive salige, hvis Navne staa skrevne i Livets Bog, hvorledes man saa kan vide, hvoraf og hvorved man kan erkjende, hvilke de Udvalgte ere, som skulle og kunne tilegne sig denne Lære til Trøst." („Gr. Forkl." XI, 21.) Visheden bliver altsaa derfor erklæret for saa vigtig, fordi kun de Udvalgte bliver salige, fordi det altsaa er det Samme, om man spørger: Er jeg en Udvalgt? eller om man spørger: Er det sikkert, at jeg bliver salig? Derfor slutter da ogsaa den udførlige Besvarelse af Spørgsmaalet: „Hvoraf og hvorved kan man erkjende, hvilke de Udvalgte ere, som kunne og skulle tilegne sig denne Lære til Trøst?" med følgende Ord: „Saaledes giver ogsaa denne Lære den skjønne herlige Trøst, at Gud har ladet enhver Kristens Omvendelse, Retfærdighed og Salighed være sig saa høit magtpaaliggende og har ment det saa trofast dermed, at han, før Verdens Grundvold blev lagt, har holdt Raad derom og i sin Beslutning beskikket, hvorledes han vil bringe mig dertil og opholde mig deri. Fremdeles har han, fordi vor Salighed ved vort Kjøds Skrøbelighed og Ondskab let kunde slippe os af Hænderne eller ved Djævelens og Verdens List og Magt rives og tages ud af dem, villet forvare den saa vel og sikkert, at han har beskikket den i sin evige Beslutning, som ikke kan feile eller omstødes, og har lagt den, at den skal bevares, i vor Frelsers Jesu Kristi almægtige Haand, hvoraf Ingen kan rive os ud, Joh. 10 [28], hvorfor ogsaa Paulus siger Rom. 8 [28. 39.]: Efterdi vi efter Guds Beslutning ere kaldte, hvo skal kunne skille os fra Guds Kjærlighed i Kristo." („Gr. Forkl." XI, 35.) I den af vor Kirke som rigtig anerkjendte latinske Oversættelse lyder Slutningen saaledes: „Derfor bygger Paulus vor Saligheds Vished paa den guddommelige Beslutnings

Grund, idet han deraf, at vi ‚er kaldte efter Guds Beslutning', slutter, at ‚Ingen skal kunne skille os fra Guds Kjærlighed i Kristo'."

Ogsaa fra denne Hr. Prof. Schmidts vildfarende Lære, at ingen Troende skal eller kan blive vis paa sin Udvælgelse, altsaa heller ikke paa sin Salighed, maa vi derfor hermed offentlig og høitidelig sige os løs. Ellers kunde vi dog ikke mere bekjende med hele den hellige kristelige Kirke til alle Tider: „Jeg **tror** — et evigt Liv", og heller ikke vilde vi mere kunne lære de kjære Menigheder, ja allerede vore Børn at bekjende med hele den rettroende evangelisk lutherske Kirke: „Fremdeles skjænker han i samme Menighed mig og alle dem, som tro, daglig en fuld Syndernes Forladelse, og paa den yderste Dag skal han opvække mig og alle Andre fra de Døde og give **mig** med alle Andre, som tro, det evige Liv. Det er Altsammen baade vist og sandt i alle Maader." Ja, vi maatte i saa Fald paa det femte af de „kristelige Spørgsmaal" i vor Katekismus: „Haaber du at blive salig?" ikke med vor Kirke svare: „Ja, jeg haaber det", men: „Nei, jeg haaber det ikke!" (nemlig ikke med Troesvished). Sml. „Altes und Neues" I, Side 235, Modsats 2).

Saa farlige og fordærvelige imidlertid end de falske Lærdomme er, i hvilke Hr. Prof. Schmidt saaledes er fangen, saa vilde vi dog ikke for denne Sags Skyld protestere imod en ubetinget Anerkjendelse af Hr. Prof. Schmidt som Deltager i vor Synodalkonference, dersom ikke andre Omstændigheder kom til, som nøder os dertil.

Vi ved ret vel, at en absolut Enighed i Kirken i Læren her paa Jorden mere er at ønske end at haabe. Vi ved, som vi allerede ovenfor har antydet, meget vel, at en Tjener i den rettroende Kirke, om han falder i Vildfarelser, og det store, ikke strax af den Grund bør afsættes fra sit Embede og udelukkes fra de Rettroendes Samfund. Vi ved meget vel, at det er en hellig Kjærlighedspligt for rettroende Kristne og Kirketjenere først at forsøge Alt for i Kjærlighed og Sagtmodighed at hjælpe en i falsk Lære falden Broder og Embedsbroder til Rette igjen. Vi ved derfor ogsaa ret godt, at dersom det med Hensyn til Hr. Prof. Schmidt simpelthen kun dreiede sig derom, at han er falden i Vildfarelser, selv om disse var store, saa vilde det være imod Kjærligheden og en Uret, af den Grund strax at opsige broderligt og kirkeligt Samfund med ham og saaledes at sky ham. Vi ved ret vel, at i dette Tilfælde vilde, efter frugtesløse private Forsøg, netop Synodalkonferencens offentlige Forsamling være det rette Sted, hvor vi i Forening med denne havde at gjøre det sidste Forsøg paa ved Guds Naade at føre den i Vildfarelse Faldne tilbage til den forladte

Sandhed. (Hvorfor da ogsaa vor Synode strax, saasnart den nærværende Lærestrid brød offentligt ud, indstændigt, men desværre forgjæves, bad den daværende Præses for Synodalkonferencen om at sammenkalde en Extraforsamling af denne til Bilæggelse af den udbrudte Strid.) Men vi ved ogsaa, at en Mand, som slet ikke alene har veget fra Sandheden, men endog

1. beskylder den guddommelige Sandhed for at være en grundstyrtende Vildfarelse, optræder offentlig mod Sandhedens Bekjendere som deres uforsonlige Fiende, som om de var forstokkede Kjættere, offentlig for den hele Kristenhed paadigter dem Forkastelsen af den kristelige Troes vigtigste Grundsandheder, som de dog høit for al Verden og paa det Bestemteste bekjender, og en Fastholden ved de grueligste Kjætterier, som de af Hjertet afskyr og selv forbander, idet han trods al deres Protest tilskriver dem sine egne rationalistiske gudsbespottelige Slutninger, som han drager af deres Lære, som gudsbespottelige Lærdomme, de virkelig holder fast ved, — og som
2. i det kirkelige Samfund, hvori vi hidtil har staaet med ham, søger med alle Midler, der staar til hans Raadighed, at anrette Uenighed og Splittelser, „at drage Disciplene til sig" og at forskaffe sig et Parti,

vi ved, siger vi, at en saadan Mand maa man efter Guds Ord fly som en Fiende af Sandheden og dens Bekjendere og som en Partistifter, og at de, som af ham er blevne brændemærkede i den hele Kristenhed som affaldne fra Sandheden, ja som forstokkede Kjættere, vilde, hvis de endnu skulde staa i kirkelig Forbindelse med ham, ja endog anerkjende ham som berettiget til at være Medlem i en Kirkeforsamling, der repræsenterer dette kirkelige Samfund, dermed enten tilkjendegive at de var skyldige i det Frafald fra Sandheden, hvorfor de offentlig er blevne beskyldte, eller de vilde gjøre sig skyldige i den værste Synkretisme (Religionsblanderi) og dermed ogsaa blive delagtige i sin Modstanders Synder.

At nu virkelig Hr. Prof. Schmidt har vist sig ligeoverfor os som en saadan Mand, behøver vistnok her intet Bevis, da Alt, som af ham er skrevet, talt og handlet mod os, har fundet Sted for al Verdens Øine; følgende faa Beviser, som er uddragne af mange lignende Udtalelser, vil maaske dog vise, at hin vor Dom er sand, ogsaa for Saadanne, som ikke har fulgt med denne Strids Gang.

(Sluttes.)

Entered at the post office at La Crosse as second-class postal matter.